

Материали в помощ на учителя

**Информационен наръчник
за съвременни методи и
теории
в образованието**

Корпус на мира на САЩ
България

Съдържание

	Стр.
Въведение	3
1 Таксономията на Блум	4
2 Множествените интелигентности на Гарднър	9
3 Диференцирано обучение	12
4 Графични нагледни помагала	15
5 Адаптиране на учебници и материали	21
6 Работа с ученици със специални образователни потребности	22
7 Съвети относно ученици-билингви	25
8 Управление на класната стая	26
9 Успешна работа по групи	27

Въведение

Информационният наръчник "Материали в помощ на учителя" представлява въведение в методите, теориите и стратегиите, използвани в съвременната класна стая. Те могат да бъдат лесно адаптирани и използвани при преподаване на различни предмети, класове и ученици. Представените методи за работа с нееднородни групи ученици - с различно ниво на способности, различен майчин език, със специални образователни потребности – са прости, но ефективни. Материалите ще подпомогнат учителите в създаването на цялостна учебна програма и благоприятна учебна среда.

Информацията в наръчника не се стреми да замести съществуващата образователна система или методите, използвани от учителите, а по-скоро да ги допълни и надгради. Работата в сферата на образованието е много благодатна, защото няма нужда да преоткриваме колелото всеки път. Много учители и преподаватели преди нас са създавали и усъвършенствали различни образователни дейности и теории. Възползвайте се от тяхната работа и я адаптирайте за нуждите на вашата класна стая.

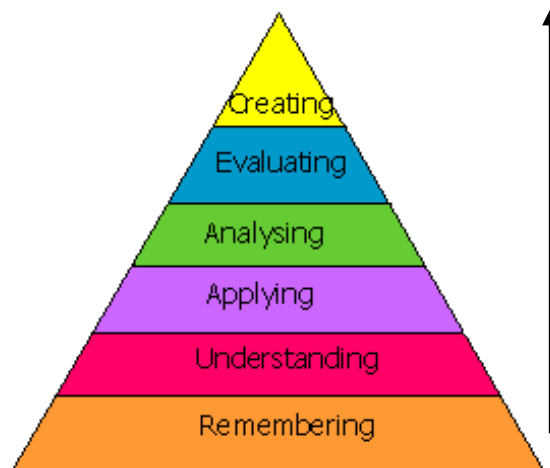
Надявам се, че този наръчник ще помогне на българските учители да обогатят стила и методите си на преподаване. Много от проблемите и предизвикателствата, с които съм се сблъсквала в работата си като учител в Америка и България, си приличат. Материалите, които съм представила в този наръчник, представляват практики, които са ефективни и работещи и в двете страни. Няма един единствен правилен начин на преподаване, защото всеки клас е различен. Важното е да използваме информацията и да можем да я адаптираме за нашите и на нашите ученици нужди.

Надявам се, че учителите ще намерят в този наръчник идеи и инструменти за прилагане на ефективни интерактивни методи на преподаване.

**Емелия Хепър
Доброволка от Корпус на мира
Никола Козлево, 2009-2012**

ТАКСОНОМИЯТА НА БЛУМ

Това е начин за представяне на задачи за учениците, като започваме от уменията за мислене на най-основно ниво и преминаваме към по-високо ниво. Представянето на информацията по този начин позволява на учениците да усвояват информацията постепенно, стъпка по стъпка, по различни начини, съобразно своите съответни стилове на учене и способностите си. Ученици от различни нива имат възможност да достигнат до различни равнища на пирамидата, но всеки ученик би трябвало да успее да постигне нещо.

Таксономията на Блум: През 1956г. Бенджамин Блум създава система, която категоризира нивото на абстракция на въпросите, използвани често в образованието. Макар че през годините терминологията донякъде се е променила, основната теория остава същата. Задачите се категоризират от мисловни умения на по-ниско ниво (Lower Order Thinking Skills - LOTS) до мисловни умения на по-високо ниво (Higher Order Thinking Skills - HOTS).

Всяко ниво има специфичен набор и вид въпроси и ключови думи. Като използват тези въпроси, започвайки от най-основните и преминавайки нагоре през нивата, учителите могат да създадат един по-завършен урок. С всяка от категориите са свързани определен брой ключови глаголи.

- 1. Запаметяване/Знания – Може ли ученикът да запомни или да възпроизведе информацията?**
 - Наблюдение и възпроизвеждане на информацията.
 - Знание за дати, събития, места, основни идеи.
- 2. Разбиране – Може ли ученикът да обясни идеи или понятия?**
 - Разбиране на информацията.
 - Интерпретиране на факти и способност за описание на събития, места, основни идеи...
- 3. Прилагане – Може ли ученикът да използва информацията по нов начин?**
 - Способност за използване на информация, методи, концепции или теории в нови ситуации.
 - Решаване на проблеми/задачи с помощта на придобити знания или умения.
- 4. Анализирание - Може ли ученикът да различи отделните компоненти?**
 - Способност за разпознаване на модели, неявни значения, за определяне на компоненти.
 - Може да организира части в цяло.
- 5. Оценяване - Може ли ученикът да обоснове позиция или решение?**
 - Може да използва дадената информация и да прави избор, основан на аргументирани доводи.
 - Учениците би трябвало да могат да обосноват и докажат истинността на факти.
- 6. Създаване – Може ли ученикът да създаде нов продукт или да изкаже нова гледна точка?**
 - Мисловни умения от най-високо ниво. Учениците могат да използват всичко, които са научили, и да създадат собствен продукт.

Предимства: Таксономията на Блум е полезно средство при класове от ученици с различни нива. Започвайки от най-основни видове въпроси (кой/какво/кога/къде/защо/как...) и придвижвайки се през категориите, учениците, които са на най-ниско ниво, би трябвало да постигнат определени резултати, а по-напредналите ученици ще могат да усвоят и мисловни умения от по-високите нива.

Таксономията на Блум е ефективна по всички предмети: математика, чужди езици, история, естествени науки – химия, биология, физика – както и литература.

Структурирайки вашия урок чрез използване на таксономията на Блум, вие ще можете да представите информацията в урока по такъв начин, че основните факти да бъдат обхванати многократно. Преди да можете да *разберете* дадена концепция или факт, би трябвало първо да можете да ги *разбирате*. За да *приложите* една концепция, трябва да я *разбирате*. За да *оцените* процес, първо трябва да сте го *анализирали* и т.н. Всяко следващо ниво се надгражда над предишното. Това ще даде възможност на учениците да учат урока чрез много способности и да възприемат информацията по различни начини.

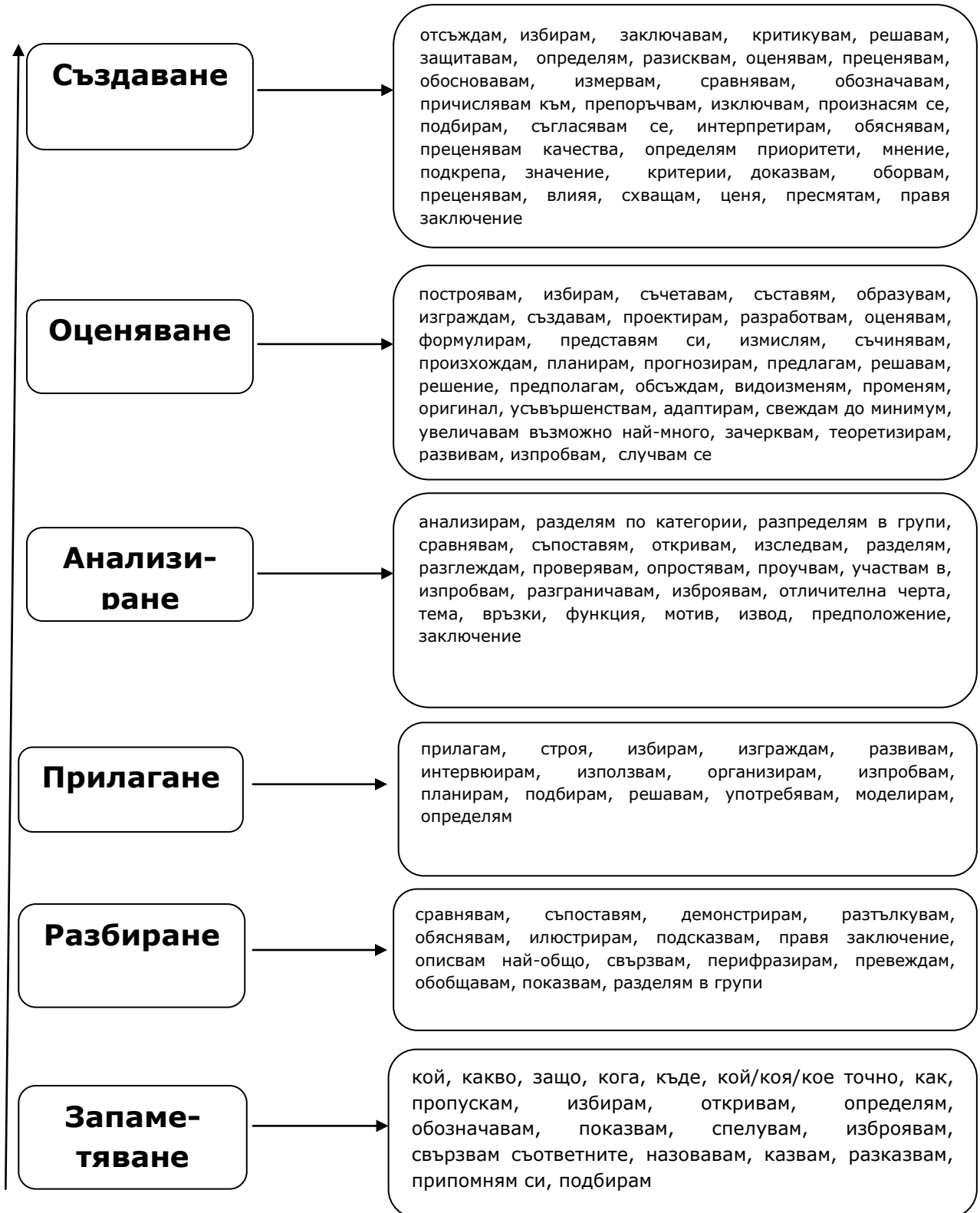
Как да прилагаме таксономията на Блум в класната стая:

Проблем, с който се среща почти всеки учител, са класовете от ученици с различни нива. Как да преподаваме в клас, в който нивата на отделните ученици силно се различават? Таксономията на Блум въвежда въпроси, на които може да отговори всеки ученик, и постепенно се преминава към мисловни умения от по-високо ниво. Това дава възможност учениците на най-ниско ниво да постигнат определени резултати, а учениците на по-високо ниво да напредват на своето ниво. Преминавайки постепенно през нивата въпроси, вие представяте информацията отново по нов начин на всяко ниво.

При чуждоезиковото обучение, например на английски език, таксономията на Блум е особено полезна. Учениците могат да придобият основно разбиране на ключови думи, фрази и понятия и да ги използват в най-различни конструкции.

- **Ниво 1:** Представете новите думи
- **Ниво 2:** Приканете учениците да разпознаят думите, като използвате картини или дефиниции.
- **Ниво 3:** Възложете им да направят изречения с всяка дума.
- **Ниво 4:** Запознайте учениците с текст, в който са използвани новите думи. Приканете ги да разпознаят думите. Поискайте да определят в какво време са глаголите.
- **Ниво 5:** Дайте на учениците упражнения, в които те да използват дадена дума правилно или да открият правилна дефиниция.
- **Ниво 6:** Възложете им да напишат цели изречения или абзац с новите думи.

Ключови думи на въпроса

Как да прилагаме таксономията на Блум в клас

Математика

Тази таксономия може да бъде използвана за измисляне на въпроси за изпитване или за възлагане на задачи. По-долу всяко когнитивно умение е интерпретирано в математически контекст. Примерните задачи са предназначени за ученици в начално ниво на математически анализ с една променлива, но могат да бъдат видоизменени и приложени към други курсове.

1. Знания: Задачите включват „казвам дефиницията“, „посочвам теоремата“ или „използвам посочения метод“.

→ Намерете производната на следната рационална функция като използвате частно правило.

2. Разбиране: Задачите изискват от ученика да използва дефиниции или методи, за да изчисли нещо.

→ Намерете наклона на допирателната към следната функция в дадена точка.

3. Прилагане: Задачи, които изискват използването на повече от една дефиниция, теорема и/или алгоритъм.

→ Намерете производната на следната неявна функция (Този въпрос може да се използва също например за изпитване за логаритмично диференциране.)

4. Анализ: Задачите изискват ученикът да определи коя е подходящата теорема и да я използва, за да стигне до дадения резултат или класификация. Като вариант такива задачи може да дават сценарий и да изискват ученикът да генерира определен вид заключение.

→ Нека $f(x)$ да е полином от четвърта степен. Колко корена може да има $f(x)$? Обяснете.

5. Синтез: Задачите са подобни на тези при анализ, но резултатът, до който ученикът следва да достигне, е алгоритъм за решаване на дадената задача. Това включва също и задачи, изискващи от ученика да разработи собствена система за класификация.

→ Словесни задачи за оптимизация, при които ученикът генерира функцията, която да се диференцира.

6. Оценка: Задачите са подобни на тези при синтез, обаче от ученика се изисква да прецени каква информация следва да се използва.

→ Свързани словесни задачи, при които ученикът решава кои формули да се използват и кои от дадените цифри са константи или имат моментни стойности.

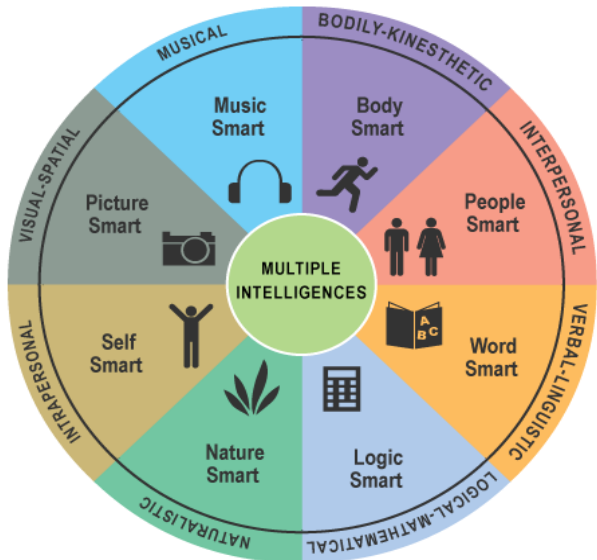
История

Първо представете на учениците лекция, текст за четене, или упражнение, и след това преминете към следното:

- 1. Запаметяване:** Помолете учениците да си припомнят или да възстановят основните факти, събития и важна информация от урока.
➔ **Приканете учениците да отговорят в тетрадките си на следните въпроси:**
 - Кой участва? / Кога са се случили тези събития? / Какво се е случило? / Къде е станало събитието? / и др. ...
- 2. Разбиране:** След като учениците разберат главните събития от урока и участниците в тях, поискайте да обяснят защо/ с какво това събитие е важно.
➔ **Приканете учениците да направят едно от следните упражнения:**
 - **Да нарисуват:** Да илюстрират в картина основните моменти от текста/урока/материала.
 - **Да обобщят:** Да обобщят епизода в два абзаца. Уверете се, че включват участниците, главните събития, както и историческото значение.
 - **Хронологична линия:** Направете хронологична линия („лъч на времето“) с отбелязани на нея събитията от този урок. Дайте кратко обяснение за всеки момент от хронологичната линия.
- 3. Прилагане:** Дайте на учениците работен лист или списък с въпроси, на които да отговорят. Въпросите трябва да са с отговор „да“/ „не“; да използват информацията, натрупана преди това, и да изискват от учениците да приложат тази информация към по-широката ситуация.
➔ **Учителят може да използва например следните въпроси:**
 - Изберете правилния отговор.
 - Избройте три причини да се случи това събитие.
 - Как събитието е повлияло върху историята?
- 4. Анализирание:** Сега учениците би трябвало да могат да използват дадената им информация и да анализират събитията. За този тип задачи се изисква повече обяснение.
➔ **Графичните нагледни помагала са добър инструмент в това ниво.**
 - Направете таблица за сравнение/съпоставка, и сравнете даденото събитие с предишния урок или събитие или лица, свързани със събитието.
 - Обяснете ...
- 5. Оценяване:** Учениците би трябвало да могат да разгледат различните гледни точки /страни, участващи в събитието, и да обосноват всяка от позициите.
➔ **Учениците да изберат позиция и:**
 - Да напишат есе, с което да я обосноват;
 - Да направят плакат, брошура или памфлет за своята позиция.
- 6. Създаване:** Учениците би трябвало да могат да използват информацията и да създадат нов продукт.
➔ **Задачи като например дневници, списания, вестник, интервюта, плакати ...**
 - Възложете на учениците задача да напишат статия за списание или вестник от гледна точка на някое лице от изучавания исторически период.

МНОЖЕСТВЕНИ ИНТЕЛИГЕНТНОСТИ

Хората усвояват знания по различни начини. Хауърд Гарднър е развил теорията за осем различни типа интелигентност, и тя широко се използва в образованието от тогава и до сега. Гарднър смята, че:

→ Всички човешки същества притежават всичките осем типа интелигентност в различна степен.

→ Всеки човек е устроен интелектуално по различен начин.

→ Можем да усъвършенстваме образованието като работим с многото типове интелигентност на своите ученици.

→ Типовете интелигентност са следните: лингвистична, логико-математическа, визуално-пространствена, музикална, телесно-кинестетична, междуличностна, природна и личностна.

Основната идея в теорията на Гарднър за множеството видове интелигентност е това, че всеки човек учи по свой собствен

начин. На някои ученици им е нужно да прочетат текст, за да разберат информацията, докато на други им е нужно да чуят информацията във вид на лекция. Други ученици най-добре научават дадена информация чрез диаграми или картини. Това не означава, че учат само по един специфичен начин, обаче обикновено са по-силни в някои отношения и по-слаби в други. Всички ученици притежават всичките видове интелигентност. Преподавайки уроци, които включват целия спектър, учителите могат с един урок да достигнат до повече ученици.

Важно е учебното съдържание да се преподава чрез разнообразни дейности и проекти. Изпълнете класната стая с богати и привлекателни дейности, които дават възможност да се използва целия кръг интелигентности. Насърчавайте учениците да работят и съвместно, и индивидуално, за да подпомогнете както тяхната междуличностна, така и тяхната личностна интелигентност.

Как да прилагаме множествените интелигентности на Гарднър:

Идеята, заложената в теорията на Гарднър за множествените интелигентности, може лесно да се приложи във всеки клас. Такива прости неща като използването на нагледни средства към лекциите; графични помагала, които да се попълват едновременно с четенето на текстове; създаването на места за практикуване в класната стая; работа по групи и индивидуални проекти, ще достигнат до много различни типове обучаеми. Не забравяйте да преподавате така, че да обхващате всички типове обучаеми. Сменяйте често своите методи на преподаване: лекции, дейности, работа по групи, самостоятелна работа и т.н. Това ще даде възможност за една по-богата учебна среда за всички.

Преподавателите често преподават съобразно собствената си интелигентност, а не съобразно интелигентността на своите ученици. Ако се чувствате по-удобно с даден метод на преподаване, няма нищо лошо в това да го използвате по-често от останалите методи. Ако обаче прибавяте една или две „нови“ дейности към своята практика, постепенно ще започнете да се чувствате по-удобно с различни методи.

Има много неща, които можете да направите, които ще способстват за усвояване от ученици с различни типове интелигентност; не е необходимо преподаването ви в даден момент да е насочено само към един тип интелигентност.

По-долу са представени две таблици. Първата описва какви са способностите на учениците с всеки тип интелигентност и кои методи дават най-успешни резултати при тези ученици. Втората таблица дава идеи за това какви форми на оценяване са най-подходящи при различните типове интелигентност.

Тип интелигентност	Описание
Лингвистична	Способност да използват езика за изразяване и оценяване на сложни значения; чувствителност към звученето, ритъма и смисъла на думите
Логико-математическа	Способност да разсъждават и да разпознават логически и цифрови закономерности; да изчисляват, да изразяват количествено, да разглеждат твърдения и хипотези
Визуално-пространствена	Способност да възприемат точно визуалния свят; да мислят по триизмерен начин; да се движат в пространството; да създават и да разбират графична информация
Музикална	Чувствителност към височината на тонове, мелодия, ритъм и интонация; способност да създават и да разбират различни форми на музикален израз.
Телесно-кинестетична	Способност да използват тялото си и да боравят сръчно с предметите
Междоличностна	Способност да разбират другите и ефективно да взаимодействат с тях; да разпознават точно настроенията и емоциите на другите
Личностна	Способност да разбират себе си; да възприемат собствените си настроения, емоции, желания, мотивации
Природна	Способност да разбират природата и да долавят закономерности; чувствителност към свойствата на естествения свят.

Идеи за оценка на множествени интелигентности			
Лингвистична	Логическа	Телесно-кинестетична	Визуална
Използвайте разкази и истории, за да обясните	Изразете чрез математическа формула	За да обясните, създайте движение или серия движения	Схема, карта, група изображения или графика
Проведете обсъждане	Проектирайте и проведете експеримент	Направете карти със задачи или пъзел	Направете слайдшоу, видеозапис или албум със снимки
Напишете стих, мит, легенда, кратка пиеса или новинарска статия	За да демонстрирате, измислете силогизми	Изградете или постройте	Създайте предмет на изкуството, чрез който да демонстрирате
Създайте радиопрограма с токшоу	Измислете аналогии, за да обясните	Планирайте и участвайте в излет или посещение с учебна цел	Измислете табло или игра с карти, за да демонстрирате
Проведете интервю	Опишете моделите или симетрията	Донесете практически материали, за да демонстрирате	Илюстрирайте, чертайте, рисувайте, скицирайте или направете скулптура
Музикална	Междоличностна	Личностна	Природна
Направете презентация с подходящ музикален съпровод	Проведете среща по дадената тема	Опишете качества, които притежавате, които ще ви помогнат успешно да се справите	Създайте дневници с наблюдения
Изпейте рап или песен, която обяснява	Използвайте целенасочено социални учения, за да научите по темата	Поставете си цел и я следвайте	Опишете промените в местната или световната околна среда
Посочете ритмичните мотиви	Участвайте в проект за обслужване	Опишете една от своите лични ценности	Грижете се за домашни любимци, диви животни, градини или паркове
Обяснете по какъв начин музиката на дадена песен е подобна на това	Научете някого на това	Напишете статия за списание	Използвайте бинокъл, телескоп, микроскоп или увеличителна лупа
Направете инструмент и го използвайте, за да демонстрирате	Практикувайте даване и получаване на обратна връзка	Оценете собствената си работа	Нарисувайте или снимайте природни обекти

ДИФЕРЕНЦИРАНО ОБУЧЕНИЕ

Това е теория за обучение чрез изграждане и адаптиране на уроци за класове от ученици на различно ниво и с различни способности. Чрез подбиране на задачи и дейности, които съответстват на интересите, способностите и методите за учене, диференцираното обучение достига до повече ученици и ги ангажира.

Какво представлява диференцираното обучение?

Диференцираното обучение е теория за обучението, която дава възможност на учителите да работят с разнородни групи ученици. Обхващайки чрез планиране на уроците всички различни нива и обучаеми в един клас, преподавателите могат да създадат среда, насочена към широк диапазон стилове на учене, интереси и способности, срещани в един клас.

Осъществяването на диференцирано обучение (ДО) в класната стая и въвеждането му в практиката на учителя изисква време; допълнителният труд обаче наистина си заслужава. ДО включва идеите от таксономията на Блум, от множествените интелигентности на Гарднър, както и много други теории. Отначало изглежда доста сложно за осъществяване, но вие можете да включите ДО в своите часове като направите малки, прости промени.

Как действа диференцираното обучение?

Диференцираното обучение се основава на убеждението, че учениците учат най-добре когато правят връзки между урока и личния си опит. Когато бъдат въввлечени лично, обучаемите са по-склонни да участват и затова могат да постигнат повече. Вместо да „преподават за средния ученик“, осигурявайки една форма на учене за всички ученици в класа, учителите могат да използват диференцирано обучение, подбирайки такива задачи, дейности и оценки, които съответстват на интересите, способностите и предпочитанията за учене на своите ученици.

Преподавайте не изобщо, а точно на своите ученици. Ако преподавате английски език, а учениците ви обичат спорт, например волейбол или футбол, използвайте тези спортове в примерите, които давате. Ако преподавате геометрия, използвайте футболното игрище като шаблон. Впишете имената на свои ученици като примери. Тези прости методи за включване на интересите на учениците във вашите планове за уроците, ангажират учениците и задържат тяхното внимание.

Как да използваме диференцирано обучение в класната стая:

Диференцираното обучение изисква планиране, ангажираност и разбиране за различните способности, опит и интереси, които влияят върху усвояването на знанията от учениците. Ето три стъпки, чрез които можете да започнете да въвеждате ДО във вашата класна стая:

1. Опознайте учениците:

- Отделете време да направите оценка на нивото, на което работят отделните ученици по вашия предмет.
 - Добър начин да осъществите това е „тест за знания“ в началото на учебната година.
- Отделете време да определите по какъв начин вашите ученици най-добре усвояват знания (теорията на Гарднър за множествените интелигентности).
- Отделете време да откриете какви са интересите на вашите ученици.
 - Включвайки интересите на учениците в плановете за своите уроци, ще ги ангажирате повече.

2. Определете онези области от вашата учебна програма, които могат да се адаптират:
- Не всички аспекти от учебната програма могат да бъдат адаптирани за ДО, а и това не е необходимо.
 - Определете основните понятия, принципи и умения, които учениците трябва да научат.
 - Изберете едно или две широки понятия или умения, които се поддават на преподаване в различна степен на сложност.
 1. Ако имате лекция или текст от учебник, които не могат да бъдат адаптирани, измислете свои въпроси или упражнения, вместо да използвате дадените в учебника.
 - Помислете за идеи за дейности, задачи и оценки, свързани със специфично понятие или умение.
3. Изследвайте своята роля като преподавател в един диференциран клас
- Измислете начини да разнообразите вашите методи на преподаване.
 - Чрез своя подход се насочвайте към ученици, които усвояват знания чрез слухова, визуална и кинестетична интелигентност.
 - Направете общ план за оползотворяване на времето, мястото и материалите във вашата класна стая.
 - Във всеки един ден не всички ученици ще работят върху едни и същи задачи по едно и също време. Трябва да имате план за достъпа на учениците до необходимите материали, с които ще работят индивидуално или в групи, и колко време може да бъде отделено за специфичните задачи.
 - Определете алтернативни начини за оценка на работата и разбирането на учениците.
 - Резултатите от оценката би трябвало да дадат на учителя по-добро разбиране за способностите, интересите и нуждите на учениците, и следва да бъдат включени в бъдещото планиране.

Стратегии за диференциране на обучението	
Основани на съдържанието	<ul style="list-style-type: none"> • Използвайте предварителни тестове, за да определите от къде отделните ученици е необходимо да започнат да учат дадена тема или раздел. • Насърчавайте мислене на различни нива от таксономията на Блум. • Използвайте разнообразни методи за преподаване, насочени към различните стилове на учене. • Разбийте задачите на по-малки, по-лесни за справяне части, които включват структурирани указания за всяка част. • Изберете широки учебни понятия и умения, които се поддават на разбиране до различни нива на сложност.
Основани на процеса	<ul style="list-style-type: none"> • Осигурете достъп до разнообразни материали, предназначени за различни предпочитания за учене и различни способности за четене. • Разработете дейности, насочени към ученици, усвояващи знания чрез слухова, визуална и кинестетична интелигентност. • Създайте места за независими учебни дейности, основани на изследване. • Създайте дейности, които се различават по ниво на сложност и изисквано ниво на абстрактно мислене.

	<ul style="list-style-type: none"> • Използвайте гъвкаво групиране, за да организирате и прегрупирате учениците въз основа на различни критерии, включително съдържание, способности и резултати от оценка.
<p>Основани на продукта</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Използвайте разнообразни стратегии за оценяване, а не само стандартизирани тестове. • Балансирайте възложените от учителя и избраните от ученика проекти. • Предлагайте на учениците възможност за избор между проекти, които отразяват разнообразни стилове на учене и интереси. • Направете оценяването постоянен, интерактивен процес.

ГРАФИЧНИ НАГЛЕДНИ ПОМАГАЛА

Таблицы, диаграми и различни видове графични нагледни помагала са използват в образованието от много отдавна. През последните години обаче графичните нагледни помагала станаха малко по-сложни и широко разпространени в образованието. Те са полезни по много причини:

1. Графичните нагледни помагала подпомагат учениците, които усвояват знания по различни начини; учениците, които са на различни нива, и тези със специални образователни потребности.
2. Представят информацията ясно и сбито.
3. Изтъкват фактите и основните неща от уроците.
4. Помагат на учениците да разсъждават логично.

Визуалният начин на мислене може да бъде изразен по много начини. Графичните нагледни помагала са един начин учениците, които мислят чрез образи, да организират идеите си. Съществуват неограничен брой начини за изразяване на тези визуални идеи. Графичните нагледни помагала имат много названия: нагледни карти, мисловни карти, нагледни средства и др. Макар че повечето ученици скицират с молив и хартия, технологичните средства могат да са много полезни, понеже дават възможност за лесно редактиране.

Графични нагледни помагала могат да се използват във всички фази на учебния процес, от генериране на идеи до представяне на заключения. Могат да се използват индивидуално или в големи групи. Например някои учители обичат да създават карта на понятията, въвеждани в клас, която се разглежда отново в края на раздела; или схема на героите, когато четат книга на глас пред класа. Тези средства са особено полезни при дейности, които изискват умения за критично мислене.

Графичните нагледни помагала са изключително полезни също и поради това, че всеки може да ги използва. Като нарисуване на дъската пример, или демонстриране как се използва дадено графично средство, учениците ще могат за ги начертаят в тетрадките си. Не са ви необходими допълнителни ресурси.

Използване на графични нагледни помагала в часовете по английски език:

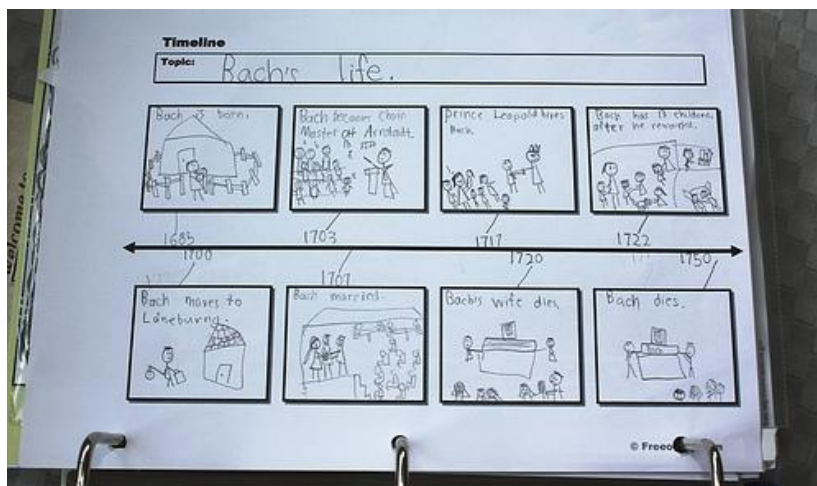
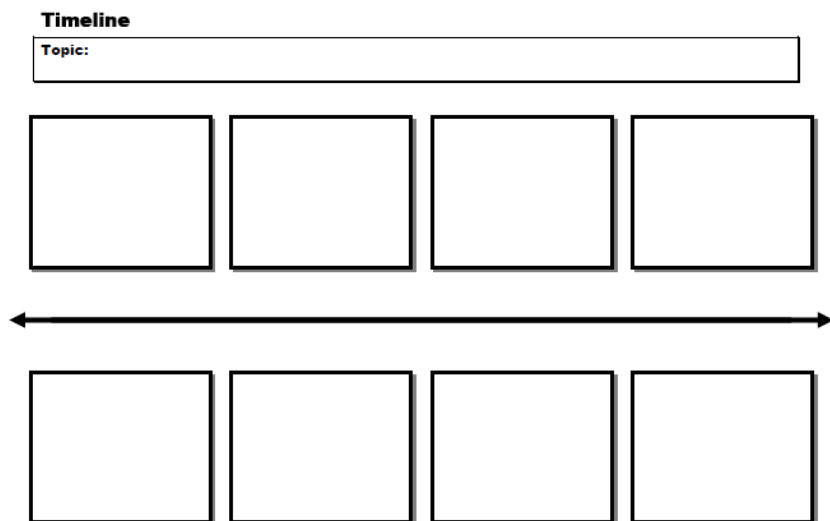
• Хронологична линия („лъч на времето“)

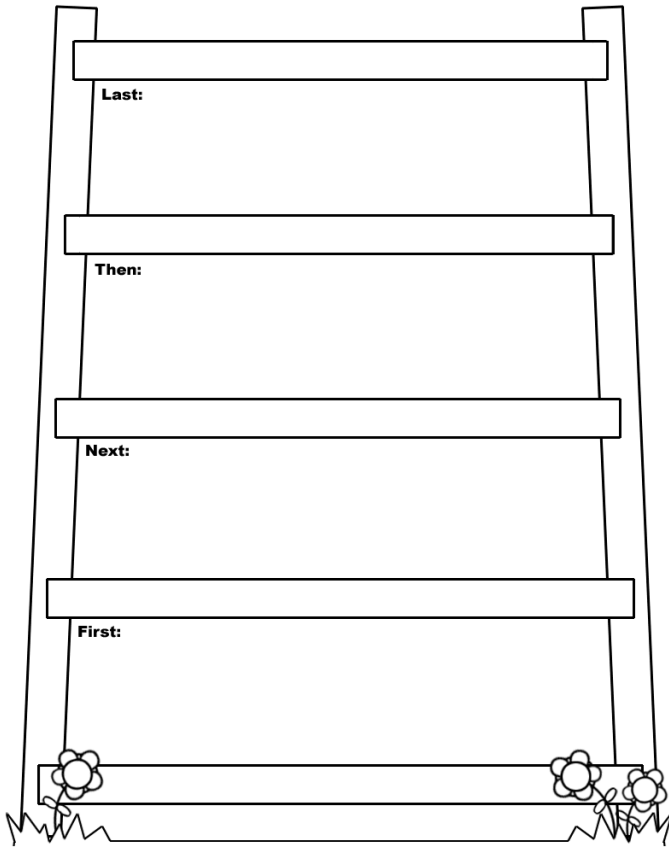
Хронологичната линия ви дава възможност да извадите ключовите събития от даден текст, интервю, разказ или урок, и да ги организирате в хронологичен ред. Това дава възможност на учениците да разсъждават логично и да се съсредоточат върху главните моменти от даден урок. За класове от ученици на различни нива хронологичната линия е полезно средство, тъй като учениците на по-ниско ниво могат да вписват отговори с една-две думи, а онези на по-високо ниво могат да създават хронологична линия с повече подробности.

Съществуват много различни варианти на хронологична линия; по-долу са дадени няколко примера. Първият представлява проста линия с квадрати. Всеки квадрат съответства на събитие и ученикът трябва да го попълни. Вторият вариант е във вид на стълбица. Ученикът започва от най-долното стъпало и постепенно се придвижва нагоре по стъпалата. Това е добро нагледно средство когато работите с разказ.

- Дайте на учениците текст и им възложете да направят хронологична линия за събитията.
- Приканете ги да използват ключови думи (миналата седмица; преди ... дни; след; после; ще ...) за да подредят събитията във времето.

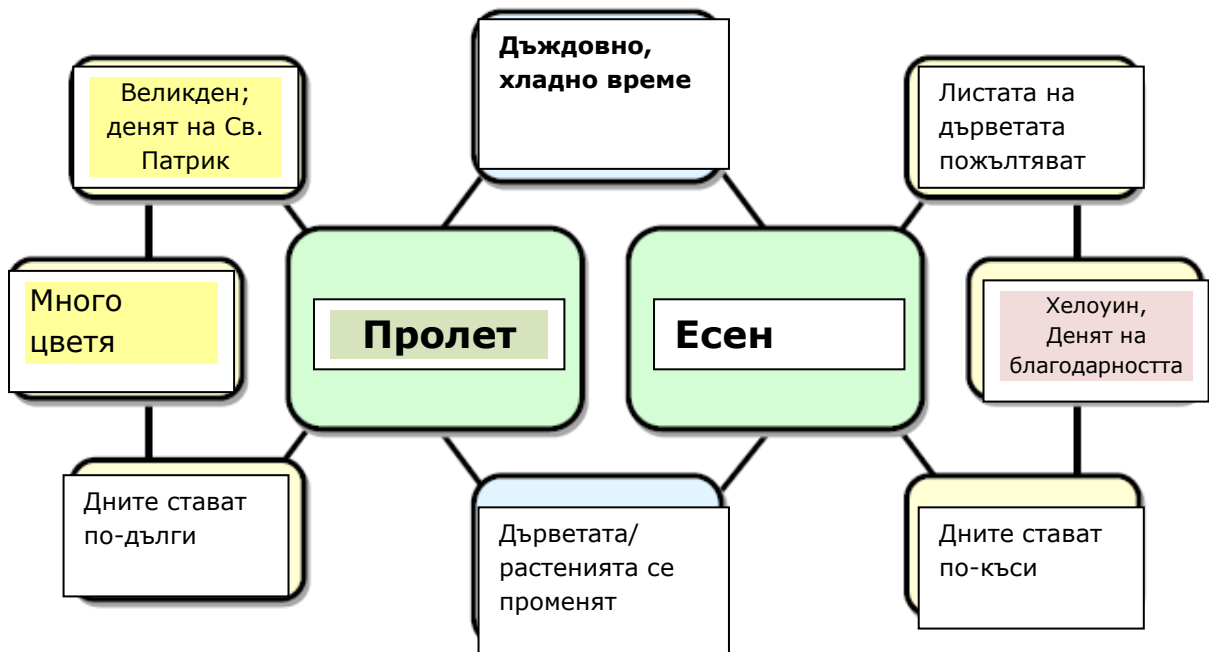
- Възложете на учениците да създадат хронологична линия на своя собствен живот, живота на член от тяхното семейство, живота на известна личност, и др.
- Насоки за използването на хронологична линия:
 - Посочете на учениците определен брой събития, които да бъдат отразени хронологически (пет или десет).
 - Когато дадете възможност на учениците да рисуват картини към събитията в хронологичната линия, това дава добри резултати при усвояващите знания чрез лингвистична интелигентност, чрез визуална интелигентност, и при ученици на по-ниско ниво.
- **Схема с двойни полета**
 - Това е чудесно графично средство за сравнение и съпоставяне.
 - Вземете две действащи лица, действия или думи, и възложете на учениците да открият прилики и разлики между тях.
 - Учениците могат да сравняват различни граматически времена, неправилни глаголи с правилни, действащи лица в текст, картини, и др.

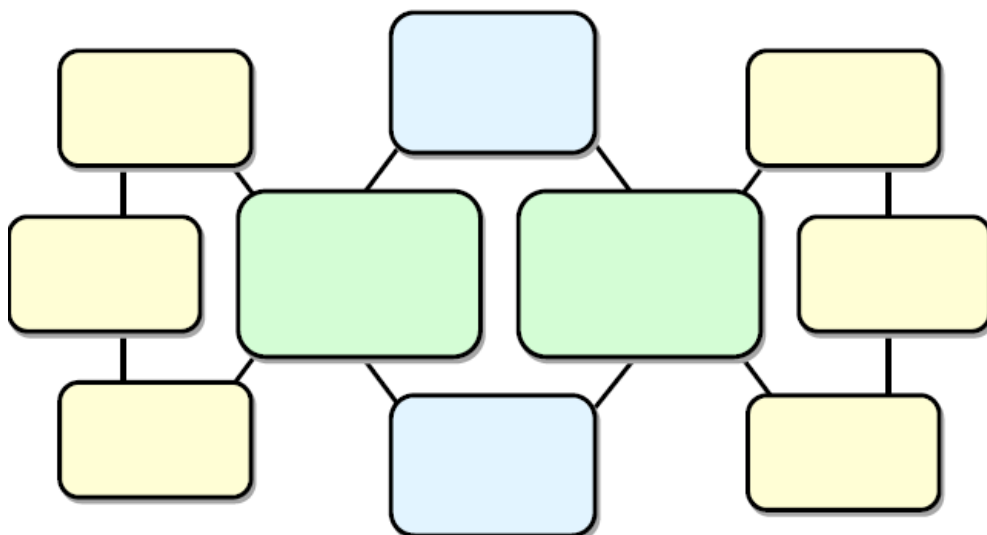
Double Bubble Chart

Directions: Use this mind map to compare (find similarities) and contrast (find differences).

Double Bubble Chart

Directions: Use this mind map to compare (find similarities) and contrast (find differences).

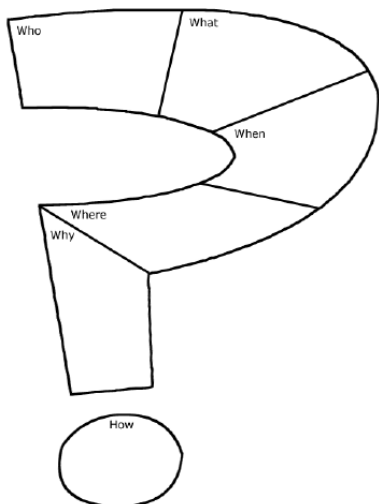

KWL Topic:	L (What I have learned)	
	W (What I want to know)	
	K (What I know)	

- **KWL карта (знаем/искаме да научим/научихме карта)**

Това е чудесно средство, което може да се използва във всеки урок. Преди да започнете урока си, въведете темата. Попитайте учениците какво знаят вече по тази тема и поискайте от тях да напишат три неща, които знаят (ако знаят три). След това ги приканете да помислят какво биха искали да знаят. Какви въпроси имат? Нека да запишат тези въпроси във втората колона. В края на урока ги приканете да напишат отговорите на тези свои въпроси, както и други концепции и факти, които са научили. Може да поискате да предадат картата, или да я запазят за себе си. Това е чудесен инструмент, с който да проверим разбирането. Частта „К“ (какво искам да науча) може да е празна, но в края на урока всеки ученик би трябвало да има нещо записано в частта „L“ (какво научих).

- **Въпроси с въпросителни думи:**

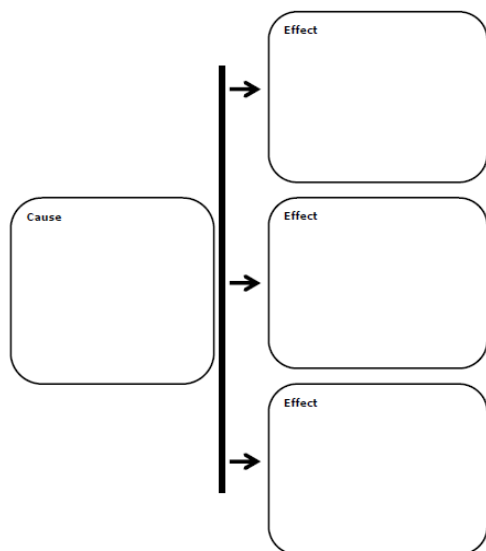

Това графично средство е добър инструмент за обучаеми, които усвояват знания чрез визуална интелигентност. Има различни начини, по които учениците могат да използват това средство.

Може да възложите да съставят собствени въпроси с всяка въпросителна дума. Или може да ги помолите да отговорят на въпросите. Например ако имате текст, в частта „Кой“ те могат да попълнят имената на действащите лица в текста. В частта „Какво“ могат да обяснят за какво се отнася текста. Трябва да извлекат най-важната информация и да я поставят в тази част.

Не е необходимо да използват непременно формата на въпросителен знак. Може да направят диаграма, или цвете, на което всяко листче представлява въпросителна дума, и др.

- **Схеми „Причина – следствие“:**

Схемите „Причина – следствие“ са полезни по много различни предмети и упражнения. Учениците свързват дадено събитие и промените, случващи се в резултат от него.

По-долу са дадени примери на схеми „Причина – следствие“. Първата изобразява една „причина“ и три „следствия“, а втората много „причини“ и много „следствия“.

Днес нашата учителка се ядоса много. Часът започна нормално; тя провери дали има отсъстващи и след това ни помоли да покажем домашните си. Само трима ученици си бяха направили домашното, което разгневи госпожа Джоунс. Тя ни попита защо не сме си направили домашното, но никой не отговори. Днес щяхме да играем една игра в последните двадесет минути от часа, но понеже никой нямаше домашно, госпожа Джоунс каза, че не може да играем. Тя ни каза, че вместо това ще правим контролно. Ние спорихме и казахме, че ще си напишем домашното вечерта, но тя не искаше да чуе.

Причина: учениците не са си направили домашното.

Следствия: 1 – Г-жа Джоунс се ядоса.

2 – Не играхме на играта.

3 – Правихме контролно.

Cause and Effect

Directions: Identify the causes and effects of events in the story.

Causes	Effects

<http://www.eduplace.com/graphicorganizer/> - Това е чудесен безплатен сайт за графични нагледни помагала.

АДАПТИРАНЕ НА УЧЕБНИЦИ И МАТЕРИАЛИ

Учебниците са написани за много специфичен кръг ученици. Често материалът се въвежда с прекалено бързо темпо, дадена е твърде много информация за един учебен час, и учебниците не са подходящи за вашите ученици. С този проблем се сблъскват учители навсякъде по света. Тук представяме няколко прости подхода, които ще ви помогнат да използвате вашия учебник по-ефективно и да направите усвояването на знания по-интересно за учениците ви. Въпреки че има натиск да се преподава 100% от материала в учебниците, по-важно е да преподавате в съответствие със способностите на своите ученици. Използвайте учебника като ръководство и адаптирайте, допълвайте, и създавайте упражнения и уроци, които вървят успоредно с учебника.

Потенциални проблеми с учебниците:

- **Трябва да се обхване прекалено много материал**

Учебниците са създадени за идеална ситуация, в която имате предостатъчно време да покриете всички теми.

- **Определяйте приоритети:** Какво ще трябва на вашите ученици с оглед на използване на английския език в бъдеще.
- **Бъдете наясно какво следва:** Какви конструкции изискват бъдещите раздели да знаят учениците? Можете ли да съчетаете даден урок със следващ урок от учебника?
- **Наблегнете** на уменията за говорене и слушане; на практическите приложения на граматическите правила вместо на самите правила.
- **Учителите, за които английският език е майчин,** могат да служат като ресурс за своите партньори и за другите учители по английски.
- **Не се предавайте на тиранията на разпределението: противопоставяйте се на натиска да се препуска по учебника, за да го завършим. За учениците е по-важно да знаят по-малко неща добре, отколкото да покрият зле целия материал.**

- **Учебникът е прекалено труден, не е съобразен с различните способности или специални образователни потребности на учениците**

Повечето учебници са на прекалено високо ниво за учениците. Обикновено съответстват на нивото за клас на дадена възраст, но рядко са съобразени със способностите на учениците.

- **Опростете** това, с което разполагате.
- **Откажете се от някои части, и допълвайте.** Понякога е най-добре урокът от учебника изобщо да не се използва. Създайте свои собствени упражнения; използвайте уроци от различни учебници; възползвайте се от многобройните ресурси, които са на разположение онлайн.
- **Прескочете** онова, което е прекалено трудно.
 - Лексика
 - Научете учениците да отгатват значението въз основа на контекста
 - Учете ги на по-прости синоними на новите думи.
 - Осигурете им речници.
 - Текстове
 - Нека учениците да преразкажат текста със собствени думи.
 - Да пренапишат или обобщят даден текст като работят по групи.
 - Да нарисуват картина/картини, илюстриращи за какво става дума в текста.

- **Неподходяща информация, примери и лексика**

Много учебници са остарели и нямат връзка с нашите ученици. Откажете се от онова, което не можете да видоизмените и допълните. Използвайте имената на

вашият ученици като примери в упражненията. Направете информацията възможно най-достъпна и уместна.

▪ **Тематичен материал:**

- Придържайте се към същата обща тема каквато е дадена в учебника, за да чувстват учениците, че все пак следват определен план.
- Фокусирайте се върху онова, което учениците един ден ще използват. Давайте практически примери и постоянно им казвайте защо онова, което изучават, има практическо значение.

▪ **Текстове и диалози**

- Потърсете онлайн текстове, които съответстват на интересите на учениците или местата, които искат да видят. Ако вашите ученици имат достъп до интернет, възложете им да осигурят текстове.
- Включвайте в уроците интересите на учениците. Ако в даден текст се разказва за известен английски певец, заместете го с български певец.
- Напишете (или изискайте учениците да напишат) диалози, базирани на дадена ситуация. След това използвайте тези диалози за четене и ролеви игри.

• **Липсват граматически обяснения**

Придържайте се към прости обяснения и давайте много примери, съответстващи на правилата, когато става дума за ситуация с изключения. Нека учениците да направят в тетрадките си отделен граматически раздел за справка, който да могат да ползват вкъщи.

Какво можете да използвате за граматически обяснения:

- Други учители по английски език; хора във вашия град/село, чийто майчин език е английски.
- Граматиката на Габеров с обяснения на български.
- Интернет сайтове.

• **Недобри упражнения**

Учебниците са пълни с упражнения, които са прекалено трудни, използват твърде много граматически изключения и просто не са от полза за обучението на учениците. Видоизменете онова, с което разполагате. Допълвайте с външни материали и измисляйте ваши упражнения.

- Когато създавате граматически упражнения, придържайте се към целта – не разсейвайте учениците с нови думи, идеи и др.
- За да ангажирате вниманието на учениците, използвайте техните имена, имена на близки места и практически приложимо съдържание.
- Дори упражненията в учебника да са скучни, те могат да бъдат полезни като домашно, и по този начин се освобождава време, за което да планирате творческа работа в клас.

РАБОТА С УЧЕНИЦИ СЪС СПЕЦИАЛНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПОТРЕБНОСТИ

Работата с ученици със специални образователни потребности може да е обезсърчаваща задача за неподготвения учител, особено в класове от ученици със и без специални образователни потребности. Тъй като всеки ученик и неговите нужди са уникални, не съществува точен кръг от насоки, които да се следват; има обаче определени мерки, които могат да бъдат предприети, за да спомогнат за създаването на учебна среда, благоприятна за техните нужди.

1. Определете какъв е стилът на учене на учениците

- Разговаряйте с други учители и с родителите на учениците, за да разберете състоянието на учениците. Ако познавате тяхното поведение и навици, това ще ви помогне да адаптирате материалите и уроците, така че да бъдат възможно най-полезни за нуждите на ученика, и да му/и дадат възможност да постигне по-високо ниво на успех в обучението.

2. Представяйте упражнението стъпка по стъпка

- Това дава възможност да избегнете затрудняване и объркване у учениците, и помага на учителя да остане фокусиран.
- Освен това позволява на ученици със специални нужди да работят по-бавно и им дава възможност да осмислят указанията и да запомнят информацията.

3. Използвайте различни методи за представянето на новите упражнения

- Визуалното/вербалното/осезателното и т.н. представяне на информация дава еднакви възможности едно дете да разбере представянната задача.
- Нека информацията винаги да е ясна и директна; избягвайте излишни подробности и повтаряйте в клас едни и същи фрази (например „отворете учебниците си“; „кой иска да чете?“)

4. Придържайте се към кратки и точни дейности

- Това ще предотврати разсейване на учениците и излизането им извън темата. За ученик със специални образователни потребности е по-възможно да се фокусира върху серия кратки дейности, а не върху по-дълъг проект.
- Учениците със специални образователни потребности по-малко се съпротивляват на промени ако знаят какво следва и кога, затова ги информирайте през цялото време на дейностите колко минути остават.
- Може да е полезно също и да поддържате в класната стая дъска за съобщения и да създадете традиция да преглеждате на дъската заедно с учениците дневния ред за деня, така че те да могат да правят справка с него през целия ден.

5. Внимателно планирайте времето от деня, през което представяте новия материал

- Ако забележите, че ученикът не е така концентриран и се разсейва преди обяд, тогава планирайте по-интензивните дейности за сутринта.
- Ограничете броя на дейностите, които следват една след друга в рамките на деня, или ги разделяйте между други дейности.

6. Планирайте стратегически устройството на класната стая

- Разположете учениците да седнат по начин, който ще е най-полезен за динамиката в класа.

- Ученик, който е с физическо увреждане, трябва да има възможност да се движи из класната стая, от вратата до чина си, до учителската катедра и т.н. без особени пречки.
- Ако даден ученик е склонен да става от чина си в час, сложете го да седне в края на класната стая, за да не разсейва останалите ученици; и др.под.

7. Осигурете обратна връзка и коментар в каква степен учениците се справят

- Нека ученикът и неговите родители да са наясно как се развива той/тя. За ученици със специални образователни потребности може да е по-трудно да си дадат сметка за собственото си академично развитие, затова всяко поощрение от страна на учителя може да е полезно, за да продължат да поддържат положителните си навици за учене.
- Папка с материали относно напредъка на ученика ще подпомогне и учителя при следене на развитието на този ученик и може да е полезна за управлението на план за продължаващо академично развитие.

8. Поддържайте ангажираността на ученика с дадена дейност

- Ако ученикът изглежда разсеян или неангажиран с дейността, помогнете му/и отново да се съсредоточи, като направите преглед на работата, която е свършил по дадената дейност.
- Използвайте различни подсещачи знаци, за да привлечете вниманието; например казвайте името на ученика преди да зададете въпрос. Понякога учениците със специални образователни потребности може да реагират много негативно на физически знак за подсещане (например да поставите ръка на рамото му/и), обаче ако сложите леко ръка на чина или на учебника на такъв ученик, това може да помогне отново да привлечете вниманието му към работата.

9. Насърчавайте помощта от страна на учениците

- Да възложите на ученик да бъде помощник на ученик със специални образователни потребности е един добър начин да му/и осигурите необходимата подкрепа и съдействие.
- Това е в помощ за обучението също и на помагачия ученик, и му създава чувство за отговорност в рамките на класа.

10. Търпение, търпение, търпение

- Не позволявайте спречкванията между учениците да повлияят върху вашето управление на класната стая. Помнете, че колкото и трудно да е за вас, за дете със специални потребности е много по-трудно.
- Естествено е да се разстроите или обезсърчите ако часът ви не върви по плана, но не позволявайте това да повлияе върху начина, по който работите с ученика. Ако той не реагира на дадена дейност по очаквания начин, преминете към нещо друго, и се върнете към тази дейност по-късно, като използвате друг подход ако е необходимо.

СЪВЕТИ ОТНОСНО УЧЕНИЦИ-БИЛИНГВИ

Ученици в един клас, които не говорят един и същи език, е проблем, с който се сблъскват много учители. Как да преподаваме на ученици, които не говорят езика? Важно е да не забравяме: това, че не говорят езика, не означава, че са неинтелигентни. Използвайте следните съвети и ще можете да ангажирате учениците-билингви в учебния процес.

1. Използвайте нагледни помагала.

Може учениците да не разбират лекции или текстове, но нагледните помагала ще им дадат възможност да схванат основните понятия и идеи от даден урок.

- Графични нагледни помагала, таблици, графики, картини...

2. Използвайте практически дейности, за да демонстрирате и онагледите това, за което говорите.

- Дайте възможност на учениците да видят как функционира дадено нещо.
- Моделирането чрез експерименти, нагледните помагала и личният опит са полезни за учениците-билингви.

3. Дайте им достатъчно време.

- Не се плашете от мълчанието.
- Учениците-билингви може да имат нужда от повече време.

4. Моделирайте правилна реч, но се въздържайте да поправяте учениците пред всички.

- Учениците може да се притесняват и да нямат желание да говорят пред целия клас. Застанете до ученика или работете с него насаме, ако изисквате да говори.

5. Подгответе и раздавайте на учениците-билингви резюмета на уроците.

- Ако уроците ви са тип лекция, осигурете на учениците резюме на най-важните моменти, ключови думи и важни идеи.

6. Поставете задачи на учениците да намират ключови думи и идеи в текста

- Развивайте уменията на учениците да намират ключовите думи или основните идеи.

7. Не принуждавайте учениците-билингви да говорят. Окуражавайте ги да се включват само ако се чувстват готови да това.

- Вместо да ги карате да говорят пред класа, дайте им възможност първо да работят по двойки или в групи. Застанете близо до тях и ги слушайте.

8. Имайте реалистични очаквания.

- Не очаквайте тези ученици да са на същото ниво като останалите.

9. Осигурявайте на учениците помощни средства.

- Ако имат достъп до речници, интернет, или някой да им превежда, тези ученици ще разбират уроците по-добре.

10. Давайте разнообразни задачи.

- Вместо да изисквате от всички ученици да напишат есе, им давайте възможност да правят хронологични линии, да илюстрират основните тези, да направят презентация, да представят информацията графично. Това ще ви даде възможност да оцените доколко учениците разбират съдържанието.

УПРАВЛЕНИЕ НА КЛАСНАТА СТАЯ

1. Заявете ясни очаквания:

- Важно е ясно да посочите и да информирате вашите ученици за това какво се очаква от тях в клас.
- Поставете в класната стая списък на тези правила.
- Дръжте на тези очаквания през цялата година.

2. Повтарящи се практики

- Повтарящите се практики във вашата класна стая, позволяват на учениците да знаят какво се изисква от тях.
- Повтарящите се практики дават добри резултати при ученици със специални образователни потребности, ученици-билингви и ученици на по-ниско ниво. Така всички ще са по-добре подготвени, ще разбират какво се очаква от тях и ще могат да изпълняват задачите.

3. Заявявайте високи, но реалистични очаквания:

- Като имате по-високи очаквания към своите ученици, вие ги насърчавате да полагат повече усилия. Отговаряйки на тези очаквания, те ще открият на какво са способни и в резултат на това ще се стремят към по-високи резултати.
- Изключително важно е да знаете на какво ниво са способностите на вашите ученици. За някои ученици да напишат цяло изречение е огромно постижение, и те трябва да получат признание.

4. Изказвайте похвала за добро поведение:

- Когато някой ученик се държи зле, насочете вниманието към друг близо до него, който изпълнява каквото се изисква. Като се фокусирате върху положителното поведение и го възнаграждавате, вие показвате на останалите деца какво се изисква.

5. Не правете напразни закани:

- Ако кажете, че ще разговаряте с директора или с родителите на учениците, направете го. Ако в началото на учебната година покажете, че сте строг учител, който постъпва както е заявил, учениците ще са наясно, че ще бъдете сериозен през цялата година.
- Не казвайте на учениците нещо, което не сте склонни да изпълните. Необходимо е те да знаят, че ще ги държите отговорни за действията им.

6. Вие сте първо техен учител, и след това техен приятел.

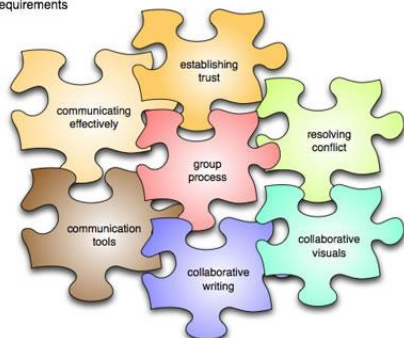
- Учениците имат нужда от поставяне на граници (и всъщност го искат). Когато сте в класната стая, със сигурност следва да изпълнявате ролята на учител. Да се разбирате приятелски с учениците е важно, но е необходимо те да уважават вас и вашата длъжност като техен учител.
- В класната стая учениците винаги имат числено превъзходство, но това не означава, че вие сте по-слаб/а.

7. Проверявайте дали разбират

- По време на урока постоянно проверявайте дали учениците ви разбират. Помолете един ученик да обобщи обясненото току-що, направете кратък тест, задавайте въпроси или искайте учениците да дадат примери.
- Правете оценка /тестове/задачи върху темите/съдържанието, обхванати в клас.

УСПЕШНА РАБОТА ПО ГРУПИ

Online Group Work
Requirements

Работата по групи е важен инструмент в образованието. Тя учи учениците как да работят със съучениците си по конструктивен начин. В работата по групи те се учат да комуникират, да са отговорни, да работят с другите, а също и да постигат компромиси и да разрешават конфликти. Всеки член на групата допринася със собствените си умения и знания. С колкото повече умения и знания разполага една група, толкова по-лесна става дадена задача или проект.

Изисквания за групова работа: Ефективна комуникация; Изграждане на доверие; Разрешаване на конфликти; Групов процес; Средства за комуникация; Писане на текст в сътрудничество с другите; Нагледни средства в сътрудничество с другите.

1. Въведете основни правила

• Как да се уверите, че всички участват равностойно?

Всички членове на групата следва да изпълнят еднакъв обем работа, всеки да носи отговорност за изпълнение на задачите.

- Определете роли или възложете специфични задачи на всеки член на групата.
- Някои възможни роли са следните:
 - Фасилитатор (който осигурява успешната комуникация в групата; организатор)
 - Ученик, който да обобщава
 - Илюстратор
 - Ученик, който да презентира
 - Ученик, който води бележки
- Оценявайте учениците според индивидуалния принос на всеки, както и за цялостния проект

2. Планиране и срок на изпълнение.

- Създайте график за изпълнение на проекта
- Осигурете достатъчно време за работа на учениците върху групови проекти в клас. Също така изяснете, че може да се наложи да работят и извън класната стая.

3. Осигурете атмосфера на взаимно уважение

- Напомнете на учениците:
 - Да уважават взаимно идеите си;
 - Да уважават останалите членове на групата;
 - Да си помагат, за да разберат всички концепции.
 - Да не се прекъсват един друг.

4. Бъдете фасилитатор

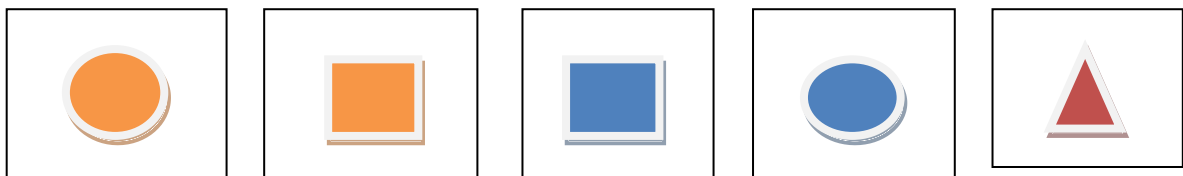
- Преди началото на работата по групи определете ясно какво се очаква, какви са целите и какъв трябва да е резултатът.
- Обикаляйте от група на група и наблюдавайте процеса. Ако някоя група има проблеми, намесете се по подходящ начин.
- В края на задачата проведете дискусия с целия клас, за да сте сигурен/сигурна, че всички разбират.

Разделяне на учениците на групи:

Съществуват много начини за разделяне на един клас на групи.

Ето един начин, който според мен е успешен:

- Отделете една-две седмици да проучите на какво ниво са вашите ученици.
- След като добиете ясна представа за нивото им, можете да ги разделите на групи.
- Раздайте на учениците карта/лист хартия с нарисувани следните знаци:
 - Цифра
 - Фигура (кръг, квадрат, сърце, ромб, триъгълник ...)
 - Нека знаците да са в различни цветове (червено, оранжева, синьо, жълто...)

- Трябва да си запишете каква форма и цвят фигура има всеки ученик, понеже те представляват различните групи. Цветовите групи може да представляват различните нива (синьо = най-напреднали ученици; червено = средно ниво; жълто = по-ниско ниво). А формата създава смесени групи от ученици с различни нива, или групи по специфични проекти. Можете да решите как искате да използвате групите.
- Когато разпределяте учениците в групи, просто кажете „работете в групата с вашия цвят“ или „работете в група със същата фигура като вашата“.

„Части от пъзел“ (Jigsawing)

1. Разделете учениците на групи по 4 или 5 човека в съответствие с „частите на пъзела“. Групите да са съставени от ученици от различен пол, етническа принадлежност и способности.
2. Разделете урока за деня на 4-5 части.
 - а. Ако имате текст, разделете го на 5 абзаца и дайте на всеки ученик различен абзац.
3. Възложете на всеки ученик да разучи една част, като трябва да сте сигурни, че учениците имат пряк достъп само до своята част.
4. Дайте на учениците време да прочетат своята част поне два пъти и да се запознаят с нея. Не е нужно да я научават наизуст.
5. Нека учениците, които имат една и съща част, да работят определено време заедно. Това ще даде възможност на ученици с различни способности да си помагат взаимно, и ще се осигури запознаване на всеки ученик с основните моменти от неговата част.
6. Съберете учениците отново в техните първоначални групи.
7. Помолете всеки ученик да представи своята част пред групата си. Нека останалите от групата да задават въпроси за разяснение.
8. Проверете разбирането, съберете целия клас отново заедно и преговорете какво са научили.

Библиография

- Aronson, E.. "Jigsaw in 10 Easy Steps." *Jigsaw classroom*. Social Psychology Network, 2011. Web. 10 Nov 2010. <http://www.jigsaw.org/steps.htm>
- Bloom B. S. (1956). *Taxonomy of Educational Objectives, Handbook I: The Cognitive Domain*. New York: David McKay Co Inc.
- Bloom, B.S. (Ed.) (1956) Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals: Handbook I, cognitive domain. New York; Toronto: Longmans, Green.
- Churches, A.. *Bloom*. N.p., 2000. Web. 15 July 2011.
<[http://edorigami.wikispaces.com/Bloom's and ICT tools](http://edorigami.wikispaces.com/Bloom's+and+ICT+tools)>.
- Churches, Andrew. "TechLearning: Bloom's Taxonomy Blooms Digitally." Web log post. *Tech&Learning*. 01 Apr. 2008. Web. 23 Jan. 2012.
<http://www.techlearning.com/article/44988>
- Gardner, Howard., Allen, David., Campbell, Linda., Weber , Ellen. "Howard Gardner's Multiple Intelligences Theory." *Pbs*. PBS, n.d. Web. 10 Aug 2011.
<http://www.pbs.org/wnet/gper/education/ed_mi_overview.html>.
- "Graphic Organizers- Sandwich Chart." *Education place*. Houghton Mifflin Harcourt Company, 2012. Web. 9 Feb 2011. <http://www.eduplace.com/graphicorganizer/>
- Guignon, Anne. "Howard Gardner's Multiple Intelligences: A Theory for Everyone." *Education World*. Education World, 2010. Web.
<http://www.educationworld.com/a_curr/curr054.shtml>.
- Hall, T., Strangman, N., & Meyer, A. (2003). *Differentiated instruction and implications for UDL implementation*. Wakefield, MA: National Center on Accessing the General Curriculum. Retrieved [2011] from <http://aim.cast.org/learn/historyarchive/backgroundpapers/differentiated...>
- Marzano, R. J., D. Pickering, and J. E. Pollock. *Classroom instruction that works, research-based strategies for increasing student achievement*. Alexandria, VA: Ascd, 2001. Print.
- Marzano, R., J. Norford, D. Paynter , D. Pickering , and B. Gaddy. *A handbook for classroom instruction that works*. Alexandria, VA: Association for Supervision and Curriculum Develop, 2001. Print.
- Overbaugh, R.. "Blooms Taxonomy." *Old dominion university*. Old Dominion University, 2011. Web. 4 Nov 2011.
http://www.odu.edu/educ/roverbau/Bloom/blooms_taxonomy.htm
- Weinstein, Carol Simon. *Middle and Secondary Classroom Management: Lessons from Research and Practice*. New York. McGraw-Hill, 2007.
- Hall, T., Strangman, N., & Meyer, A. (2003). *Differentiated Instruction and Implications for UDL Implementation*. National Center on Accessing the General Curriculum. Retrieved Sep 9, 2011 from:
http://www.k8accesscenter.org/training_resources/udl/diffinstruction.asp.
- Willoughby, J.. "Differentiating Instruction: Meeting Students Where They Are." *Teaching today*. McGraw Hill, 2005. Web. Retrieved Feb 10, 2012
<http://www.glencoe.com/sec/teachingtoday/subject/di_meeting.phtml>
- Glencoe/McGraw Hill, *Differentiating instruction in the mathematics classroom*. N.p., 2005. Web. 8 Dec 2011.
<<http://www.glencoe.com/sec/teachingtoday/subject/dimath.phtml>>.